

יבדיע אומר

בראשות הגאון רבי יגאל כהן שליט"א

מאמר השבוע

חמת ראש המוסדות
הרב' יגאל כהן שליט"א

פרשת דברים

שאתה חלש זה טוב?

אלא כופתני יפה יפה. מיד- ויעקד את יצחק. כלום יכול לכתוב אדם בן שלושים ושבע? אלא לדעתו, פלומו בהסכמתו. מיד - וישלח אברהם את ידו, הוא שולח יד לטל את השפיץ, ועיניו מורידות דמעות, ונופלות דמעות לעיניו של יצחק מרחמנותו של אבא. ואף על פי כן הלב שמח לעשות רצון יוצרו.

כמה וכמה הסברים היה יכול אברהם אבינו לומר כדי לא לשחט את יצחק, רחמים של אבא לבן שנולד לו בגיל מאה שנה לא היו נותנים לאברהם אבינו לעשות את זה. אבל לא! "ועיניו מורידות דמעות, ונופלות דמעות לעיניו של יצחק, ואף על פי כן הלב שמח לעשות רצון יוצרו". אמר אברהם אבינו: "אני מוריד את הראש שלי, אם רצון בורא עולם לשחט את יצחק, אני הולך". כן, אברהם אבינו הולך לשחט את הבן שלו בשמחה!!! אם הוא ילך בצער, אות הוא כי הוא אינו מפר את בורא עולם כלל.

לפעמים נופלת על האדם חלשה - כלם מפירים את זה - הוא מרגיש לא טוב. מה הוא עושה? הוא הולך בכח לשכב במטה לנחם. האמת, גם לי זה קרה כמה פעמים, לא הרגשתי כל כך טוב. בצער ובלי רצון הלכתי לשכב מעט במטה, זה קאב לי מאד. פעמים רבות הלכתי לשכב אחר הצהריים בשבחוץ אור, וכאשר התעוררתי כבר היה לילה. התאכזבתי מאד. הרגשתי הרגשה רעה: "לא הספקתי לעשות כל מה שצפיתי, וכבר עבר לי היום" - הייתי אומר לעצמי. עקר הקאב שלי היה על למוד התורה. רציתי מאד ללמוד תורה.

הייתי שוכב במטה, ואומר לקב"ה: "רבותו של עולם! למה אתה צריך אותי פה? מה אני מועיל לך בשאני שוכב במטה בלי לעשות כלום? לא קבל על זה שאני שוכב במטה בלי ללמוד תורה? לשאני מדי ללמוד תורה, או שאני מרגיש לא טוב מספיק בשביל ללמוד תורה, יש לי צער גדול. אני אוהב ללמוד תורה. אגא ה'! תן לי פח לקום, לשבת ללמוד תורה. אני רוצה ללמוד תורה, אני רוצה לעשות לך נחת רוח. עד שהבנתי שטעיתי בגדול - - -

אתה הולך עכשו לעשות מצוה, כגון מצות סעדה רביעית, אין לך כח לא ללכת ללמוד תורה. תאכל לחם בשמחה, כי זה המבוקש הגדול שלך. יהודי יקר! אם קשה לך שלש מאות אלה שקל מינוס בבנק, תדע שהקב"ה הביא לך את זה כדי לראות אותך עם שלש מאות אלה מתחנך אליו, ואומר לו: "אורך ה' כי אנפת בי" - רבותו של עולם! תודה רבה על שלש מאות אלה שקל חובותי.

הרגע הזה זה יהיה הרגע שבו התחלתם לכסות את כל החובות שלכם... כי לפעמים הקב"ה מביא את האדם לרגע למטה כדי להעלות אותו למעלה. לא מגיע לך שיעלו אותך למעלה, בורא עולם אומר: "אני אוריד אותך למטה לבדק אם תראה לי נאמנות. אם תראה לי נאמנות, תפסיק להתבכנן, אני אגביה אותך למעלה למעלה".

אתה כל הזמן מתבכנן: "אני בן 24 ועוד לא התחנתי" - מדוע אתה חושב שבורא עולם יתן לך מתנות, אם אתה כל הזמן מתבכנן? מדוע אינך יודע להעריך אפילו טפת טובה שנתן לך בורא עולם?

כי בשאדם מרגיש חלשה והוא צריך לשכב במטה, זאת אומרת שפגעת רצה הקב"ה שהוא ישכב במטה, אם כן, בודאי שהוא צריך ללכת לשכב במטה ולחנך, לשמח. הוא צריך להניח רגל על רגל על המטה. לקחת גיטרה לשיר ולנגן. הוא צריך להרגיש: "אם מלך מלכי המלכים שאוהב אותי הכי הרבה בעולם, החליט שעכשו אני אשכב במטה, שעכשו אני לא אלמד עולם, אז גם רצוני כרצונך, כי אם זו החלטה של בורא עולם - זה ההחלטה הטובה ביותר בעולם" - לעולם אל תהיה עצוב על זה שאתה שוכב במטה, אדרבה, תחנך פי זהו רצון ה'. כשאתה חלש ושוכב במטה, זה הטוב ביותר בעולם בשבילך. תשמח, כי זה רצון ה' יתברך. אתה לא צריך להיות שמח על מה שאתה רוצה, אתה צריך להיות שמח על מה שהוא רוצה. תפסיק להגיד מה אתה רוצה מהקב"ה, תגיד מה הקב"ה רוצה ממך. כן, תשכב במטה ותגיד לבורא עולם: "אני אוהב אותך".

"בטל רצונך מפני רצוני" (אבות פ"ב מ"ד): שיעבד האדם את בוראו מאהבה, עד שמרב אהבה יעשה את רצונו של ה' יתברך באהבה ובחבה אף על פי שהוא נגד טבעו, כאלו כן הוא רצונו ממש מצד טבעו (מאירי).

רחמנותו של אבא

הנסיחון האחרון מתוך עשרה נסיונות שנתנסה אברהם אבינו ע"ה - הוא נסיון העקדה.

"ויהי אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם" (בראשית כב, א) - לאחר שכמה הרפתקאות עברו על אברהם עד שנפקדו בבו לעת זקנותו, וגם כל המעשה עם הגר וישמעאל, מוסיף לו הקב"ה עוד נסיון: "ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק, ונך לך אל ארץ המורה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך" (בראשית כב, ב).

"וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמרו וכו' ויגם ויגל אל המקום אשר אמר לו האלקים" (בראשית כב, ג). אברהם אינו ממתיין לזריחת הבמה, הוא משיבם להזדרז למצוה (פסחים ד, ט) והוא בעצמו חובש את החמור, ולא מצוה לאחד מעבדיו לעשות זאת במקומו, שהאבה מקלקלת את השרה (רש"י בראשית כב, ג), מתוך חביבות המצוה שנה אברהם אבינו את הרגלו ונעשה זאת בעצמו, על אף שלא היה זרובו בך. אומרים חז"ל (בראשית רבה פרשה נו אות ח): "אמר רבי יצחק: בשעה שפסק אברהם לעקד את יצחק בנו, אמר לו: אבא! בחור אני, וחוששתי שמא ידעו גופי מפחדה של סכין ויאצרך, ושמי השופט הולך ולא תעלה לך לקרבן."

אומר לו הקב"ה: "פעם אחת תעמד במבוק פעם אחת תגיד לי תודה רבה פעם אחת תדון לזכות שכל מה שאני עושה זה לטובתך. פעם אחת תראה לי שאתה אוהב אותי גם בשאני נותן לך סטייה קטנה - ואתה פותח לך פתח של שפע גדול..." ילד שנותן לו אביו סטייה - הוא בורח, אבל - אם הוא אוהב את אבא שלו, הוא יחזר אחר כך הוא חוזר לאבא שלו. אם הוא לא יחזר אחר כך אל אביו, זה סימן שהוא אינו אוהב את אבא שלו. פי ילד שאוהב את אבא שלו באמת בכל מצב הוא יחזר. גם אם הוא ברח לרגע, מיד הוא חוזר, כי זה אבא שלו. אבל ילד שמקבל סטייה ובורח לגמרי, סימן שהוא אינו אוהב את אבא שלו באמת.

ונכה אנחנו כלפי הקב"ה - לפעמים קשה לנו, הקב"ה נותן לנו סטייה קלה - אנחנו בורחים, אבל - אם אנחנו אוהבים את אבא שלנו, אחר כך יחזר אליו. אם איננו חוזרים אחר כך אל אבא, זאת אומרת שאיננו אוהבים את אבא שלנו. כי אם היינו אוהבים את אבא שלנו באמת, בכל מצב היינו חוזרים אליו. גם אם ברכת לרגע, תעצור מיד ותחזר, כי זה אבא שלך.

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

מאמר השבוע

הנהגות מן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת החיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

שלבי התקדמות הבנייה:

03-8000770

זמני כניסה ויציאת השבת
הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	ח'ספה	ב"ש
כניסה:	19:28	19:31	19:28
יציאה:	20:19	20:22	20:21
ד"ת:	21:13	21:17	21:16

בירושלים: לנהוגים 40 דקות 19:10

ניתן לתרום לתפוצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמתו לברכה ורפואה הטל: 03-8000770
פרטי ה- לתרומות: בנק מרכזי 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן
רבנו הרב עובדיה יוסף זאק"ל

ילד קטן שעשה מהפך....

ובעניין התועלת הגדולה שיש ברישום ילדים לת"ת סיפר הרב זצ"ל, שסיפרו לו על ת"ת בחולון מרשת החינוך התורני, ילד אחד נרשם לתלמוד תורה כי לא היה מרחק רב מביתו לתלמוד תורה. ואף שהיה ממשפחה חילונית נכנס ללמוד בתלמוד תורה. המורים היו רגילים לבדוק אם יש טלית קטן לילדים, והיו מנשקים הציצית בשעת התפילה. וכשהגיעו לילד זה, בכה הילד על שאין לו טלית קטן. המורה עודד את הילד ואמר "אל תדאג בקרוב יהיה לך טלית קטן". כשבא הילד לביתו בכה על שאין לו טלית קטן, שמע כך אביו, וקנה לו טלית קטן. והנה אחר זמן כשראה הילד את אביו מתפשט, שאל הבן את אביו, "אבא למה לך אין טלית קטן?" האב, שלא רצה לצער את בנו, קנה לעצמו טלית קטן כדי להפיס דעת בנו. אך הבן לא הרפה ושאל את אמו, "מדוע את לא מדליקה נרות שבת?" האם כששמעה כך כמה פעמים החליטה להדליק נרות כדי לרצות את בנה. פעם אחרת הזהיר את הוריו שלא לאכול חלב אחר בשר... עד שנהפכו כולם וחזרו בתשובה בזכותו. וכ"ז נעשה ע"י הילד קטן, "הקטן יהיה לאלף". והוסיף הרב ואמר: יש כאלו מעשים עשירות ומאות שהילדים הופכים את המשפחה להיות צדיקים... עכ"ל.

(הרב אלון בן עמי שליט"א ניתן להשיג את הספר בפל' 052-7156961).

שאלות ותשובות
מאת סורנו הר"ג יואל כהן שליט"א

שאלה: האם אפשר לעשות שיפוץ בבית במהלך תשעת הימים?

תשובה: דעת מרן רבינו עובדיה שאם השיפוץ נעשה מפני שיש לו בביתו הרבה נפשות וצר לו המקום, מותר, רק שלא יעשה צבע וכד' ממלאכות שאינן נצרכות כהרחבת הבית. ואם השיפוץ נועד לצורך פינוק וכדי שיהיה לו בית יפה וגדול יותר, צריך להתמין לאחר תשעה באב (חזו"ע ארבע תעניות עמ' קסז).

שאלה: מי שמרגיש כאב ראש בצום, האם מותר לו לקחת כדור אקמול או אופטלגין?

תשובה: אם לוקח את הכדור ללא מים מותר, ואם צריך לשתות אותו עם מים יעשה שאלת חכם באיזה אופן מותר.

שאלה: האם מותר לעבוד בתשעה באב?

תשובה: המנהג הוא שלא לעשות מלאכה בתשעה באב, ורק מלאכות שמות'רות לעשות בחול המועד וכגון חנות מכולת וכדו', הרי שמותר לעשותם גם בתשעה באב (שו"ע סימן תקנד סעיף כ"ג וחזו"ע ארבע תעניות עמ' שיח).

שאלה: האם חייב לישון על הרצפה בתשעה באב?

תשובה: זה מנהג טוב למי שבריא וחזק שישים מזרון וישן על הארץ ובכך יצטער על החורבן, אולם מי שקצת מבוגר או שאינו בריא כל כך, ישן על המיטה (שו"ע סימן תקנה סעיף ב ומשנ"ב שם).

דוד המלך
מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

משנים מן האמת מפני דרכי הכתר שאבד

הנביא מתאר כאשר הגיע שמואל הנביא לבית ישי היה סבור שאליאב ראוי למלכות, עד שבורא עולם גילה לו שדוד הוא האיש אשר בחר ה', במאמר זה ננסה להבין כיצד טעה שמואל הנביא ולא הבחין בכוח קדושתו, שאליאב לא ראוי למלכות, ומה היה הפגם באליאב, שה' מאס בו?

אור חוזר או אור בעצם

הצוהר להבנת העניין נעוץ במילים שאמר ה' לשמואל הנביא (שמואל א טז, ז) "פִּי הָאֲדָם יִרְאֶה לְעֵינָיִם וְה' יִרְאֶה לְלֵבָב", ומבאר ה'אלשיך' (הובא ב'מנחה קטנה' שם) כי הראיה שלנו מבוססת על 'אור חוזר', כלומר הצבעים הנראים לנו הם לפי האור שהם מחזירים.

אך ראיית הבורא היא ראייה בעצם, כפי שאמר דניאל לנבוכדנצר כשפתר לו את חלומו, שבורא עולם (דניאל ב, כב) "וְדַע מָה בְּחִשּׁוֹקָא וְנְהוּרְקָא עִמָּה", כלומר ה' רואה באור ובחושך באותה המידה משום שראייתו היא בעצם, ולכן אמר בורא עולם לשמואל הנביא, האדם מבחין רק באור החיצוני שנפלט החוצה, ולכן אין יכולת להבחין מה בליבו של האדם פנימה, אך בורא עולם רואה גם מה

שבפנים, בתוך לב האדם, ובכך רמז ה' לשמואל שטעה בהבחנתו למרות שבכוחו של הנביא לראות את פנימיות הדברים, אך כאן טעה.

בתו של אליאב

אלא שצריך להבין כיצד טעה שמואל הנביא כשראה את אליאב, ובפרט ששמואל הנביא היה מכוונה בשם (שמואל א ט, ט) "הֲרָאָה" על שם שהיה רואה בנסתרות, וכיצד טעה בהבחנתו? אלא מגלה לנו רש"י (דברי הימים ב יא, יח) על פי דברי הספרי (דברים יז), ששמואל הנביא ראה בנסתרות גם במקרה זה, אך לא בצורה מדויקת, ומכאן נבעה טעותו, שמואל הנביא ראה בכוח קדושתו שהמלכות עתידה להיות מאליאב, ולכן סבר שהכוונה היא לאליאב בעצמו, אך באמת לא נתנה המלכות לאליאב אלא לבתו אֲבִיִּהֵל, כפי שמובא בדברי הימים (ב יא, יח) שבתו של אליאב התחתנה עם רחבעם בנו של שלמה המלך, כך שאליאב היה חמיו של מלך ישראל ובתו היתה המלכה.

וּסְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה מֵאֵד (תהלים ג, ג)

אך עדיין זה פלא, כיצד לא הבדיל הנביא בין אליאב לבתו? על כך מגלה לנו הספרי (שם) שטעותו של שמואל הנביא היתה מאת ה' ונועדה לשמש כעונש לשמואל הנביא על חטא קל שעשה מספר שנים קודם לכן. היה זה בימים בטרם נמשח שאול למלך על ישראל, באותה העת אבדו האתונות לקיש אביו של שאול, ושואל הלך לחפשם אך לא מצאם, נערו של שאול הציעו לו להיכנס לעיר, ולשאול את שמואל

הנביא האם הוא רואה בכוח קדושתו היכן נמצאים האתונות? שאול שלא פגש מעודו בשמואל הנביא ורק שמע על קדושתו, נשמע לעצת נערו ונכנס לעיר, ומיד כשנכנס פגש בשמואל הנביא בכבודו ובעצמו, אך לא ידע זאת, ולכן פנה לנביא ושאל אותו האם הוא יודע היכן גר 'הרואה'? כי כך היו מכנים את הנביא על שם שגלויים לפניו כל הנסתרות, ושמואל הנביא השיב לו (שמואל א ט, יט) "אֲנִי הֲרָאָה".

בתשובתו של שמואל הנביא היה פגם קל, כי לרום מעלתו היתה בתשובתו מעין חוסר ענוה, והיה עליו לענות, ה' הוא הרואה ואני שליחו. ולמרות ששמואל הנביא הציג את עצמו פחות ממעלתו, שהרי מעלת הנביא גבוהה ממעלת הרואה ('חומת אנך' שמואל א ט, יט), בכל זאת נתבע על כך, כי הקדוש ברוך הוא מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, וכפי שדורשת הגמרא (יבמות קכ"א ע"א), את דברי הפסוק (תהלים ג, ג) "וּסְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה מֵאֵד", שבורא עולם מדקדק עם צדיקים כחוט השערה, וכאן מצאה מידת הדין מקום לגבות את חובה משמואל הנביא, שכביכול התגאה בכוח ראייתו הרוחנית, ולכן כעת כשנדרשה הבחנה בראיה פנימית של הדברים, טעה הנביא בין אליאב לבתו ולא ראה כראוי. ואילו היה שמואל הנביא מציג את עצמו בפני שאול המלך כראוי, היה זוכה כעת לכון אל האמת, ולהבחין שאליאב לא ראוי למלכות ורק בתו תינשא לרחבעם, עד כאן ביאורו של רש"י.

**לרכישת ספרי הרב אליהו עמר –
'מעבר לסגולה' על הזרע שמשון (ב חלקים).**

ו'המלך דוד' על קורות חייו של דוד המלך (ב חלקים) ניתן לפנות ל:

לא תפירו פנים במשפט פקטן כגדל תשמעון לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלקים הוא והדבר אשר יקשה מכם תקרבון אלי ושמעתי (א. יז)

בפתיחת נאומו בספר דברים, מנחה משה את השופטים לשפוט בצדק, בלא משוא פנים ובהיעדר מורא, למה? "כי המשפט לאלוקים הוא". מה הכוונה?

מפרש רבנו האלשיך הקדוש בספרו "תורת משה" שכיון שה' קובע לכל אחד פרנסתו מראש השנה (ביצה ט"ז ע"א), הרי שאם נקבע שלראובן יהיו מאה ולשמעון מאתיים, והיה להם דין ודברים אצל הדיין, וזה הטוה הדין וקייב את שמעון לתת מאה לראובן, נמצא שהוא סותר משפטו של השופט כל הארץ. ולמעשה אינו דן את האדם שכן ה' כבר ימלא חסרונו, אלא "המשפט לאלוקים הוא", כאילו דן הוא את אלוקים, שמצריכו להשלים לשמעון את המאה שנלקחו ממנו. וכמו שאמר יהושפט "כי לא לאדם תשפטו כי לה'" וגו' (דברי הימים ב' יט, ו). אם כן כמה על הדיין לגור מפחד ה' שלא לעוות את דינו.

רבנו האלשיך עצמו, יושב היה בראש בית דין בצפת. פעם הגיע לפניו לדין אדם אלים שהטיל את חיתתו על כל סביבתו. חששו הדיינים לעסוק בדינו, מחשש שיתנקם בם, אך רבי משה אלשיך לא חת מפניו, ולא הניד עפעף למשמעו הרתעותו, אלא דן דינו ככבוד ראש, ולבסוף פסק את הדין בסכינא חריפא ללא פחד ומורא.

התפלאו שאר הדיינים שישבו לצדו, מהיכן שאב את הכח לעמוד מול אותו גברא אלימא. הבחין האלשיך בפליאתם, ותמה על תמיהתם: "ממי עלי לפחד יותר - מהקב"ה או מבשר ודם? הלא רואה אני את השכינה הקדושה נצבת בבית הדין, והפחד הגדול מה' גובר על הפחד הקטן מאותו אדם! אילו אטה חלילה את הדין, כביכול מחייב אני את הקב"ה לשלם לבעל הדין שהפסיד שלא כדוין".

ובדרך אגב למדנו מכאן עצה לכל אדם לזכות לעשות צדק ומשפט בענייניו האישיים ולהפיג כל הפחדים, כשלנגד עיניו יאיר הפסוק: "שויתי ה' לנגדי תמיד - כי מימיני בל אמוט".

הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל בספרו "תורה וחיים" (חלק ב', מערכת פ' אות א') סיפר שכאשר הגאון רבי רחמים בוכריץ זצ"ל "מח"ס "קודש הלולים" ועוד) רצה לעלות לארץ ישראל, ראה שבנו הצעיר בוכה. אמר לו "למה תבכה? האם אתה מפחד מדבר פלוני או מפלוני? שמע בני! אינני רואה ה' עמך: ירא מאחד ואל תירא משום אחד, ואם לא תירא מאחד - אתה ירא מכל אחד ואחד!".

ובזה פירש הגאון רבי אברהם הכהן זצ"ל מספאקס שבתוניסיה בספרו "מלל לאברהם" את מה שאמר דוד המלך: "אם כי אלך בגיא צלמות - לא אירא רע כי אתה עמדי" (תהלים כג, ד) - אם אתה עמדי ופחדך נלגד עיני - כל הפחדים האחרים מתגמדים. ועוד אמר דוד: "ה' לי, לא אירא, מה יעשה לי אדם" (תהלים קיח, ו). ואם הפחדים מבני אדם כן תופסים מקום בלב, הרי זו חרפה ובושה, כמו שביקש דוד מה' "העבר חרפתי אשר יגורתי" (תהלים קיט, לט).

והמשיל זאת לאדם שירד לרחוץ בנהר ונקלע למערבולת מסוכנת. כשהוא נלחם על חייו ומפריץ בין חיים למוות - ודאי לא יפחד באותה שעה פן יגנבו את בגדיו אשר על שפת הנהר...

בפרשת משפטים נאמר: "אם לא ימצא הגנב בעל הבית אל האלהים וגו' על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבוא דבר שניהם (שמות כב, ח).

במבט שטחי נראה כי "אלוהים" שנאמר בפסוק מכוון לקב"ה (עד שיש כאלה הטועים לכתוב במקום זה "אלוקים" עם קו"ף), אך למעשה הכוונה היא לדיינים שאחד ממינויים הוא "אלוהים", וכפי שמפרש התרגום. ומדוע באמת, דוקא כאן נבחר כינוי זה המרמז על שם קדוש, ולא נאמר במפורש "דיינים"?

למדים מכאן על מעלת בית דין על פי התורה. כאשר נגשים לדין תורה, לא את הדיינים בלבד באים לשאול, אלא את פי השכינה, ועל כן מדגיש הפסוק: "ונקרב בעל הבית אל האלוהים וגו' עד האלוהים יבוא דבר שניהם" - רמז שמתקרבים למקום השכינה, כי השכינה בעצמה נוכחת במעמד המשפט ומדברת מתוך גרונו של הדיינים דין אמת לאמתו. וכמו שנאמר: "אלוקים (הקב"ה) נצב בעדת אל בקרב אלוהים (הדיינים) ישפוט" (תהלים פב, א) (ואפשר שלכן הפסוק שם משתמש בלשון נופל על לשון - אלוקים (ה') - אלוהים (דיינים), לרמז לאמור).

אחד מיהודי חאלב נתבע על ידי גוי בפני רבה של ארם צובה הגאון רבי מרדכי לבטון זצ"ל. כפר היהודי בתביעה, והרב לא הצריכו שבועה. ידע הגוי שבמקרה מקביל, אם יהודי היה תובע, היה הרב משיבע את הנתבע, הלך והתלונן בפני הקאדי - השופט המוסלמי, על האפליה.

חרה אפו של הקאדי והוא זימן אליו את הרב לראות אם נכונה השמועה. חששו מקורביו של הרב מזעמו של הקאדי, והפצירו ברב שלמרות שעל פי ההלכה אין משיבעין את היהודי, הפעם יאשר באופן חד-פעמי את השבועה פן יצא הקצף על היהודים.

אולם רבי חיים מרדכי לא הטה אוזנו לדבריהם. נטל בידו שולחן ערוך "חושן משפט", ובא אצל השופט הערבי. כששאלו הקאדי אם נכון הדבר שהוא מפלה בפסק הדין בין יהודי לגוי, פתח הרב את השולחן ערוך, והקריא את ההלכה שאין נשבעים על טענת הגוי...

השופט ביקש וקיבל תרגום לדברים, ואז נענה ואמר בגילוי לב: "האמת היא ששיערתני שכך הוא דינכם, אבל לא דימיתני שיעמוד כך האומץ להופיע בפני ולהקריא את הסעיף! ואומץ לב לבלי חת - הוא התנאי הראשוני של הדיין!".

את היהודי פטר משבועה, ואת הרב פטר לשלום! (אוצרותינו).

החכמה באמירה

מערכת יחסים בין אנשים היא מורכבת מכל מיני תחומים. לכל אחד יש את האופי שלו, הטבעים שלו, המקום שהוא גדל וכל המשקעים שהוא סוחב על גבו מילדותו...

במערכות יחסים בין בני זוג, חברות, קולגות לעבודה או סתם כל בן אדם ברחוב - יכול להתעורר לנו הצורך לשנות את השני. לומר לו איך ומה אנחנו רוצים שישפר בעצמו, או מה פחות נראה לנו בהתנהגות שלו.. בקיצור, הדחף לבקר.

לומר 'לא להשתמש בכלל בביקורת', זה מאוד יפה ונכון בהחלט. ביקורת רק מרחיקה את התוצאות המיוחלות.. ביקורת בדרך כלל מדכאת כל פתח טוב לשינוי, אך במציאות - כל אחד חש את הדחף לשנות קצת את האחר. או רק להא(ע)יר את תשומת ליבו לנושא מסוים.

במקרה שממש יש לך רצון בלתי נשלט להעיר לסובבים אותך בדבר ספציפי, כדאי שתעצרי ותחשבי "האם אני חייבת להעיר? האם זה יביא תועלת או נזק? האם ההערה הזו תקדם באדם שהעיר לו ואמרו לו על בסיס קבוע מה לא טוב בו ומה הוא לא עושה נכון, ואיך כן לעשות וזה בנה לומר את שעל ליבנו.

ביקורת בדרך כלל לא בונה.. למרות שיש שקוראים לה בשם זה. בכדי שהיא תבנה צריך לדעת בדיוק מה ואיך לומר ובאיזה מינון.. עד שנגיע לשם, סביר להניח שנהרוס בדרך. ובמקרה הזה "שב ואל תעשה" עדיף. עוד לא נתקלנו באדם שהעיר לו ואמרו לו על בסיס קבוע מה לא טוב בו ומה הוא לא עושה נכון, ואיך כן לעשות וזה בנה אותו..

ביקורת אולי יכולה לבנות אם היא נאמרת באופן חד פעמי, לא תדיר, ובצורה מאוד עדינה עטופה בהרבה מחמאות ואהבה ככל מסביבה. בכל אופן - גם אם לא הצלחת לשלוט בדחף לבקר את השני, כדאי שלפחות נקדיש מחשבה כיצד לומר. דבר ראשון, אף פעם לא מעירים על דבר באותו זמן שהוא קורה, אף פעם. גם אם זה מאוד מאוד חורה לך ואת חייבת להעיר באותו רגע, כדאי מאוד שתתאפקי, תשככי שפתיים, ותספרי עד 10. באותו רגע של המעשה אין שום תועלת בלהעיר, ומדוע? כי ההערה שלך תצא מתוך דחף של רגשות ואמוציות שלא תמיד פרופור-ציונלית למתרחש. ובנוסף לכך, האיש שמולך גם הוא בדחף העניינים וכבר עשה את מה שעשה, ולכן אין הרבה תועלת בכך. כי הוא מאמין בצדקת מעשיו ואת ממש לא, אבל ההערה שלך לא תשמע ולא תניב תוצאות אם זה נאמר בלהט הרגע.

אז מה עושים? קודם כל מחכים לזמן ראוי, ברגע שאת לא מעירה באותו רגע, כבר את יותר חושבת ומיושבת. ולפעמים למתרחש עושה את שלו ואת כבר לא צריכה להעיר יותר. העניין מקבל את המשמעות האמיתית שלו, והוא כבר לא נראה כל כך גרוע. ואם בכל זאת את מאוד רוצה להעיר את תשומת לב הצד השני לעניין, תחכי לזמן מתאים, שאתם באווירה טובה, ברוגע (לא עייפים, לא רעבים, לא לחוצים).. ואז לומר את הדברים. וכאן לנו גולשות לכלל השני - איך לומר. חובה עלינו ללמוד הכיצד לומר דברים לצד השני בכדי שישמע, וזה לא חייב להיות לבעל. מדובר גם על חברה או אחות.. אישה חכמה תדע באיזה טון לומר ובאיזה דרך שתהיה נעימה לשומע. צריך לומר את הדברים בצורה עדינה, לא מאשימה, לא בוטה, ואפילו עקיפה. תמיד כדאי לשלב מחמאות ושימת לב לדברים הטובים בתחילת ובסוף השיחה, ואת הדרוש שיפור להשתדל לומר ברבים, לדוגמא: "מהיום נשתדל להשתפר בזה, טוב?", ולא "מהיום את חייבת לשנות את זה", בלי קביעות והחלטות. לתת לשומע להסיק בעצמו את המסקנה הטובה. והכי חשוב, לחשוב טוב על כל העולם ובייחוד על האדם שברצונכם להעיר לו, כי כשאת חושבת חיובי את משדרת חיובי.

לרכישת הספר "תוכו רצוף אהבה" מאת מחברת הטור:

התעכב זמן מה ויצא. הבחור קם וניגש לרב דושניצר, ושאל בחוצפה: תגיד לי, לא מספיק לך שירותים אחד?

המשגיח הרב דושניצר הביט בבחור בחלמה גדולה, והשיב לו בנעימות ובחביבות, אני אסביר לך, עוד מעט יכנס היום הקדוש, יום הכיפורים. כל תלמידי הישיבה יבואו לכאן לתפילה, וישהו בבית המדרש כל היום. חשבתי לעצמי, אולי השמש היה טרוד היום ולא הספיק להכין נייר חתוך לכלל השירותים, נכנסתי לבדוק ונוכחתי לדעת שצדקתי, לא היו ניירות חתוכים, עברתי בכל חדרי השירותים והכנתי נייר טואלט חתוך ליום הכיפורים.

מרן רבי חיים קניבסקי כותב: שכל חיתוך וחיתוך של רבי אליהו חתך חלקים בעומק הלב של הבחור. אפילו הוא, שהיה רחוק מאד מעולמה של תורה היה נפעם מגדלות הנפש של הרב הצדיק המשגיח זצ"ל. על מה נתונות המחשבות של המשגיח ערב יום הכיפורים לדאוג לנייר טואלט חתוך לציבור. הבחור פרץ בכבי ואמר למשגיח: ילמדנו אורחות חיים.

בבקשה, אמר לו המשגיח שב לידי ביום הכיפורים, הבחור חבש כיפה לראשו, וישב ליד הרב הצדיק רבי אליהו דושניצר במשך כל יום הכיפורים. הציבור התפלא מי זה הבעל תשובה הטרי היושב במזרח ליד המשגיח. הבחור הזה חזר בתשובה שלימה, ולימים נהיה אחד ממזכירי הרבנים בעם ישראל.

אחי ורעי הבה ונגביר אהבת ישראל, אכפתיות ורגישות לסביבה למשפחה, לשכנים, לאנשים שסביבנו בבית הכנסת, בבית המדרש, בתחבורה, במרכזי הקניות ובכל מקום, ונרויח כפול גם נקדם את הגאולה במהרה, וגם אולי נזכה שעל ידינו יתעורר עוד יהודי רחוק משמירת מצוות ויכנס לעולם התשובה.

הַיָּר טוֹאֵלֵט שֶׁחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה

השבת אנחנו מתחילים חומש חדש, חומש דברים, הנקרא משנה תורה, וגם אנחנו ערב תשעה באב, אם בעוה"ר בעת קריאת שורות אלו עדיין לא בא מלך המשיח לגאול אותנו, זה בגלל הדבר הנורא המובא בגמרא במסכת יומא (ט:): שנחרב בית המקדש השני עבור שנאת חנם, וכל עוד עוון זה לא יתוקן לא יבנה בית המקדש רח"ל.

עיקר התיקון הוא שנאת חנם, ועל ידי להרבות אהבת ישראל, ורגישות ואכפתיות נצא מן הדבר הנורא הזה.

סיפר הרב מנחם שטיין שליט"א, שבשנת תש"ט נפטר הגאון הצדיק רבי אליהו דושניצר זצ"ל, המשגיח של ישיבת לומז'א. לאחר פטירתו ערך תלמידו מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א את ספרו נחלת אליהו. בהקדמה לספר מספר מרן רבי חיים סיפור נורא על צדקותו המופלאה של הרב דושניצר:

ערב יום הכיפורים, בשעה שתלמידי ישיבת לומז'א עמדו להתאסף בהיכל הישיבה לתפילת כל נדרי, ישב בחור חילוני מול בנין הישיבה ופיצח גרעינים. לפתע ראה אדם זקן לבוש קיטל ועטוף בטלית. נכנס לבנין הישיבה היה זה המשגיח רבי אליהו דושניצר, בבנין הישיבה היו כמה חדרי שירותים, שהכניסה אליהם היא מהרחוב. הבחור עקב אחרי הרב הזקן שנכנס לשירותים שוהה בו קצת זמן, והבחור רואה שהרב הזקן נכנס שוב לחדר שירותים שני שוהה גם בו זמן מה ויוצא. ופליאתו גברה כאשר הרב המשיך לשירותים השלישי, והאחר כך לרביעי ולחמישי והשישי... ובכל אחד מהם

T"ס

המסעדה
מסעדת החסד מובית "יביע אומר"
לפי ר' ישעיה בן ר' משה מקרעסטיר ז"צ

יש אזכרה לאחד מיקירכם?

בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה" תהיו שותפים להאכיל למעלה ממאה ועשרים איש לעילוי נשמתם

להשתתפות הייגו: 03-8000770

T"ס

המסעדה
מסעדת החסד מובית "יביע אומר"
לפי ר' ישעיה בן ר' משה מקרעסטיר ז"צ

יש לכם שמחה במשפחה? ברית. חתונה. בר מצוה.

ידועה הסגולה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם. בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה" תהיו שותפים להאכיל למעלה ממאה ועשרים איש להצלחתכם

להשתתפות הייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

ניתן להזמין שיעורי תורה לעדה האתיופית בטל': 052-7657390 באזור המרכז

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים